WOJNA W OBRAZACH

"Mieszane Baterje" brytyjskiej obrony przeciwlotniczej wykazały swą sprawność. Dziewczęta z Pomocniczej Służby Terytorjalnej (A.T.S.), nie pełniące wprawdzie służby na samych stanowiskach artyleryjskich, odgrywają jednak ważną rolę w radjolokacji i w obsłudze baterji p. lot. We wszystkich tych wypadkach są one ulokowane conajwyżej o kilkaset yardów od samej baterji. Oto dziewczyna—wypatrywacz w czasie nalotu nocnego na nadbrzeżny okręg WBrytanji. (Patrz str. 7, 8 i 9.)

Ilustracja na lewo przedstawia urojoną scenę bitwy, w której woda dostarczana jest nowoczesnej zmotoryzowanej armji walczącej w okolicy, gdzie wody jest mało lub niema wcale.

1 *Brytyjskie stanowiska frontowe.*

2 *Studnia naturalna w oazie.*

3 *Saperzy brytyjscy budują wodociąg z oazy do pozycji brytyjskich.*

4 *Sanitarjusze chlorują wodę za linjami frontu.*

5 *Pozycja nieprzyjacielska.*

6 *Konwoje wielkich barek transportowych przybijają do brzegu pobliskiej zatoki i wyładowują beczki z wodą.*

7 *Nowy konwój transportu wody czeka wtyle na swoją kolejkę wyładowania.*

8 *Oddziały zaopatrywania przenoszą beczki z plaży na wielkie samochody-zbiorniki; niektóre z nich są już w drodze. Chlorowanie wody odbywa się na wozie.*

9 *Samochody Oddziału Zaopatrywania zatrzymują się przy szosie, by dostarczyć wody oddziałowi pełniącemu tam służbę.*

10 *Żołnierze piechoty przenoszą bańki z wodą do swoich kolegów, pełniących służbę w krytym stanowisku przeciwczołgowym.*

11 *Zbiorniki wody towarzyszące kolumnie brytyjskiej na szosie.*

12 *Wielki zbiornik wody, zaopatrujący czołgi w "parku" obok szosy.*

13 *Inny wielki wóz zaopatruje zbiornik wody na lotnisku.*

14 *Na tyłach nieprzyjacielskich brytyjski patrol motorwy niszczy wodociąg wroga.*

15 *Zmotoryzowany oddział piechoty dba o to, by szkoda wyrządzona przez patrol trwała jaknajdłużej.*

16 *Brytyjskie łodzie podwodne niszczą nieprzyjacielskie barki z wodą.*

17 *Oddział nieprzyjaciela zmuszony do wywieszenia białej chorągwi kapitulacji, dlatego tylko, że dostawa wody została odcięta i ludziom groziła śmierć z pragnienia. Pod innymi względami oddział był zdolny do walki.*

Trzy górne ilustracje pokazują Marynarkę Królewską, dowożącą wodę dla Sił Zjednoczonych Narodów w Afryce Pln. i dla Ósmej Armji w Libji. Na lewo: transport wody zbliża się do wybrzeża Afryki Pln. Oficerowie na mostku wypatrują plaży nadającej się do wyładowania. W środku : plaża znaleziona. Ciężko naładowana barka dobija do brzegu. Na prawo : przód barki opuszcza się ; chętne ręce wytaczają na brzeg baryłki wody.

WODA DLA ARMJI BRYTYJSKICH W PUSTYNI

Organizacja i zabezpieczenie dostaw

Armja dobrze wyposażona do walki w ciągu niezliczonych dni i tygodni może zginąć w pustyni w ciągu kilku godzin, jeśli zabraknie jej wody

ARMJA w marszu, nawet w normalnych warunkach, spożywa ogromne ilości wody. Naturalne chłodzenie ciała ludzkiego musi odpowiadać parowaniu wilgoci ; człowiek w marszu traci przeszło litr płynu na każde 7 i pół mil. W tropikalnych warunkach pustynnych utrata jest większa. Stutysięczna armja w marszu wypija conajmniej 50.000 galonów wody dziennie. W wojnie nowoczesnej ilość konsumowanej wody wzrasta dodatkowo, ponieważ czołgi, jednostki zmotoryzowane i samoloty wszelkiego typu zużywają ogromne masy wody.

W warunkach, w jakich walczyły Ósma Armja brytyjska w Libji i siły Narodów Zjednoczonych w Afryce Pln. woda stanowi zagadnienie tak wielkie, że Ósma Armja dwa razy zmusiła ważne garnizony niemieckie do kapitulacji przez odcięcie im dowozu wody ; w czasie zaś swego wielkiego odwrotu z El Alamein, Rommel musiał ustąpić z szeregu idealnych pozycji obronnych (jak np. El Agheila) poprostu dlatego, że dostateczne zapasy wody znajdowały się na wschodzie, a nie na zachodzie. Brytyjskie Dowództwo Środkowego Wschodu w zwycięskiej kampanji libijskiej poświęcało niezmiernie wiele uwagi zapewnieniu należytych dostaw wody w ciągu wszystkich operacji. Podane tu ilustracje, a zwłaszcza rysunek na lewo, dają pojęcie o sposobie rozwiązywania problemu.

Po wyładowaniu woda jest przelewana do wielkich wozów zbiornikowych, gdzie podlega chlorowaniu, chroniącym ją przed zarazkami tropikalnymi.

Wyładowanie na brzegu Afryki Północnej. Brzeg usiany beczkami z wodą. Ciężarówki ładują i przewożą wodę do zbiorników, gdzie ulega chlorowaniu, nim oddana zostanie do użytku żołnierzy.

POMOC ŚWIATA ARABSKIEGO

Aczkolwiek wszystkie państwa arabskie za wyjątkiem Iraku zachowały w obecnym wielkim konflikcie neutralność, uczucia świata muzułmańskiego ujawniły się w poparciu Sprawy Wolności czynami poszczególnych plemion arabskich

KIEDYŚ, po wojnie, rola świata arabskiego w walce przeciwko państwom osi nabierze romatycznego posmaku. Wszytkie państwa arabskie, za wyjątkiem Iraku, który przyłączył się do Zjednoczonych Narodów, są neutralne. Nie znaczy to jednak, by poszczególni Arabowie lub poszczególne plemiona arabskie nie udzielały swej pomocy Zjednoczonym Narodom. Oto są trzy najważniejsze przykłady owej pomocy : (1) Udział Senussich w walce przeciwko osi w Libji ; (2) Akcja Transjordańskiego Legjonu Arabskiego pod dowództwem Paszy Glubb ; (3) Praca plemienia Ruwallah w Syrji nad utrzymaniem linji komunikacyjnych poprzez pustynię Libanu.

Senussi stanowią nieortodoksyjną sektę mahometańską, założoną w roku 1850 przez Szeika Es Senussi, który twierdził, że jest potomkiem Fatimy córki Mahometa. Sekta głosiła nawrót do wiary i praktyk z wczesnego okresu Islamu ; ośrodkami jej wpływu były wielkie oazy Kufra i Siwa. Ma ona wielu zwolenników w Egipcie i innych krajach mahometańskich. W ciągu długich lat Senussi znajdowali się pod uciskiem włoskim. Nawet przed poprzednią wojną, w 1911 i 1912 panowanie włoskie w Libji odznaczało się okrucieństwem masowym. Gdy Włochy zdobywały na nowo Libję w 1922 roku dzieło to powierzono Generałowi Graziani. Od samego początku reżym generała cechowała " silna ręka," nie cofająca się przed świadomą eksterminacją. Senussi opierali się. Odpowiedzią na opór ich była znowuż " silna ręka." Szeikowie Senussich zrzucani byli z samolotów na swe własne wsie. Włosi popełniali nawet zbrodnię uważaną za najstraszliwszą w krajach pustynnych : zalewali cementem studnie.

Gdy w 1940 roku Włochy przystąpiły do wojny wódz plemienia Sayid Idris El Senussi wszedł w kontakt z władzami brytyjskimi w miesiąc po załamaniu się Francji, w czasie gdy sytuacja wojskowa brytyjczyków w Afryce była szczególnie niekorzystna. Brytyjski Minister Spraw Zagranicznych Anthony Eden w odpowiedzi na pytanie w parlamencie dał wyraz woli rządu brytyjskiego, by Senussi w Cyrenajce po wojnie w żaden sposób nie oddani zostali znów pod panowanie włoskie.

Werbunek Senussich przeprowadzany był przez małe grupy oficerów brytyjskich, jeżdżą-

Legjon Arabski pod dowództwem Paszy Glubba jest obecnie zmotoryzowany. Oto większy oddział szybkich samochodów uzbrojonych w karabiny Lewisa.

(Zdjęcie z "Life")

Pułkownik Vermeulen, oficer Francji Walczącej oraz Kapitan angielski Brinkworth w rozmowie z Emirem Farazi podczas inspekcji wojsk tubylczych w Syrji i w Libanie.

Na platformie sygnalizacyjnej jednego z największych pancerników brytyjskich.

Serja zdjęć przedstawia pracę szczepu Ruwallah nad utrzymaniem linji komunikacyjnych między Damaszkiem a Palmyrą

Trzy razy w tygodniu brytyjskie ciężarówki pancerne mijają karawanę szczepu Ruwallah tuż przed Damaszkiem. Karawana arabska składa się z 50 wielbłądów ; każdy wielbłąd dźwiga 48 galonów. Podróż trwa sześć dni.

Przelewanie benzyny ze zbiorników do baniek 12-to galonowych.

Ludzie szczepu Ruwallah toczą beczki ku swoim wielbłądom.

Każdy wielbłąd dźwiga po cztery 12-to galonowe bańki.

Wielka karawana wyrusza w sześcio-dniową podróż pustynną od Damaszku do Palmyry.

Jego Ekscelencja Sayid Idris El Senussi, wódz szczepu Senussi, w rozmowie z oficerami brytyjskimi. Jego dzielni żołnierze walczą obecnie obok brytyjczyków przeciwko osi.

cych od oazy do oazy. Wśród wielu ochotników z Jagbubu (oazy, w której znajduje się świątynia władców Senussich) znalazł się chłopiec 17-to letni, Mohamed Omar El Machtar, syn wielkiego wodza, wziętego do niewoli pod koniec lat dwudziestych i zamordowanego przez Włochów.

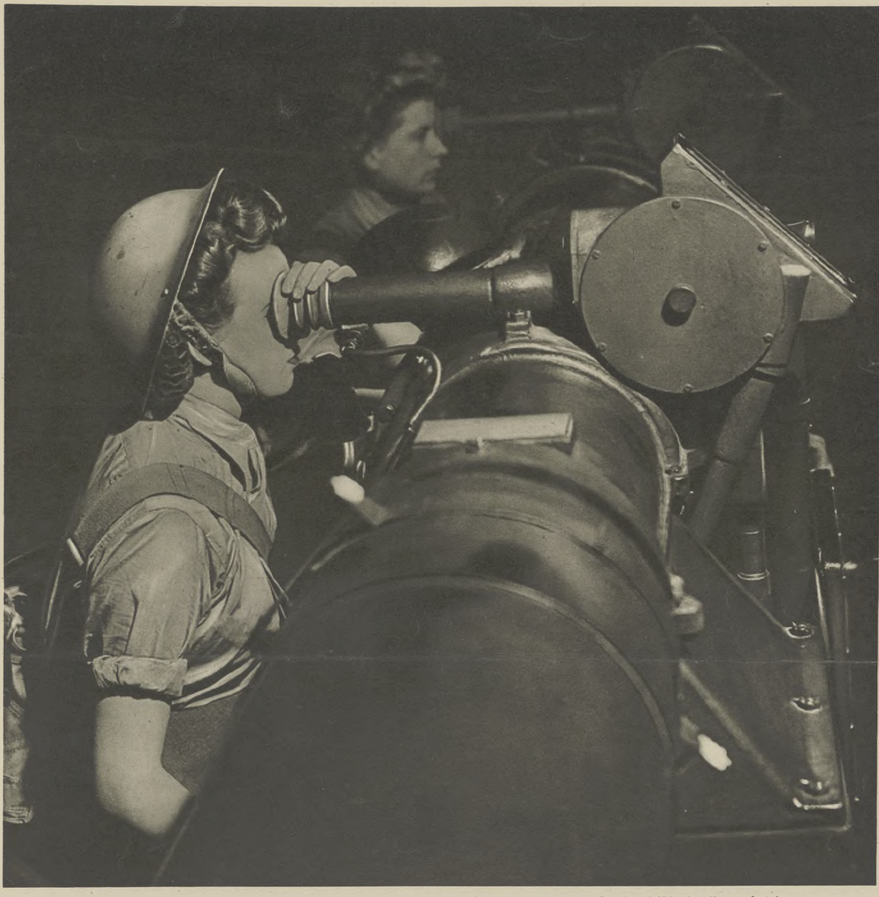
Ci bojownicy pustyni, dla których walka jest najwyższą formą działania ludzkiego, są idealnie przystosowani do wojny podjazdowej. Posiadają oni niesamowitą znajomość pustyni i są niedościgłymi mistrzami w sztuce kamuflażu. Zapał ich nie ulega żadnej wątpliwości. Po pierwszej kampanji libijskiej, gdy armja brytyjska wzięła do niewoli tysiące jeńców tubylców, zjawiła się delegacja z włoskiego obozu jeńców. Okazało się, że wśród włoskich wojsk tubylczych znalazło się wielu członków plemienia Senussich, którzy zadeklarowali swą wierność Rządowi Brytyjskiemu, gdy usłyszeli, że ich ziomkowie pod dowództwem Sayid Idris El Senussi walczą pod sztandarem brytyjskim. Dowództwo naczelne w Kairze uwzględniło ich prośbę. Senussi otrzymali nowoczesny ekwipunek brytyjski i odgrywają ważną rolę w walce przeciwko osi. Dostrzegli oni odrazu różnicę w traktowaniu bataljonów tubylczych w armji brytyjskiej i włoskiej. Ze zdziwieniem naprzykład zauważyli, że podczas gdy Włosi zmuszali Arabów do uczenia się włoskiego, oficerowie brytyjscy naodwrót, muszą zadać sobie trud uczenia arabskiego.

Legjon Arabski jest małą armją Transjordańskiego Państwa Arabskiego pod dowództwem brytyjskiego oficera Paszy Glubba, słynnego z posłuchu i zrozumienia jakim cieszy się wśród szczepów beduińskich. W pierwszym okresie wojny Emir Transjordanji oddał Legjon Arabski do dyspozycji rządu brytyjskiego podczas zamieszek w Iraku. Legjon odegrał poważną rolę w rozgromieniu buntowników a następnie w zlikwidowaniu zwolenników Vichy w Syrji. Obecnie Legjon Arabski chroni w Transjordanji łączności między Ósmą, Dziewiątą i Dziesiątą Armją.

Ciekawą jest praca szczepu Ruwallah w Syrji. Przed jakimś czasem zaproponowali oni władzom brytyjskim pomoc dla sprawy Sprzymierzonych. Pomoc ta została przyjęta. Obecnie wielkie karawany wielbłądów, należące do tego szczepu, przewożą benzynę między Damaszkiem a Palmyrą na przestrzeni 140 mil. Jeszcze z początkiem października 1942 roku dzięki tej pomocy władze wojskowe Sprzymierzonych oszczędziły sobie zużycia 212 samochodów ciężarowych, które musiałyby odbyć drogę 60.000 mil dla dokonania tej samej trasy.

Ochotnicy arabscy nieprzerwanie zgłaszają się do służby w Arabskim Pułku Palestyńskim. Oto obrazek w arabskim urzędzie werbunkowym w Tel-Awiwie. Arabowie czekają w kolejce na badanie.

Podczas nocnych ćwiczeń członkinie A.T.S. z mieszanej baterji zajmują stanowiska i obsługują wielki miernik wysokości.

"ATS" W AKCJI

Brytyjska Pomocnicza Służba Terytorjalna przygotowuje tysiące dziewcząt do zajęcia posterunku obok mężczyzn w baterjach p. lot. Wiele z dziewcząt było już w akcji

Gdy w roku 1938 formowano po raz pierwszy A.T.S.(kobiecą służbę armji brytyjskiej) sądzono, że kobiety będą stopniowo przejmowały różne ważne czynności, spełniane dawniej przez wyćwiczonych żołnierzy. Wątpliwym jest jednak czy przewidywano wówczas, że w roku 1942 wielkie baterje przeciwlotnicze w wielu częściach kraju znajdą się w akcji, obsługiwane przez dziewczęta obok mężczyzn, lub że stanowiska dziewcząt znajdą się w niektórych wypadkach w odległości mniej niż 100 yardów od samych dział.

Regulamin armji jasno zabrania kobietom przebywać na stanowisku artyleryjskim podczas akcji. Kobietom nie wolno też oddawać strzałów, lecz w nowoczesnej baterji p. lot. masa ekwipunku technicznego, przydzielonego do każdego działa—radjolokacja, miernik wysokości, przyrządy wypatrywania, aparat podsłuchowy, dalmierz, aparaty fotograficzne—jest obecnie obsługiwana przez wyćwiczone członkinie A.T.S. Jest to sytuacja zupełnie wyjątkowa w dziejach armji brytyjskiej. W czasie poprzedniej wojny organizacja kobieca (W.A.A.C.) przejęła wiele żmudnych obowiązków, lecz nigdy praca jej dramatycznością swoją nie dorównywała akcji dzisiejszych mieszanych baterji p. lot. Kobiety istotnie zastąpiły obecnie mężczyzn we wszelkich czynnościach spełnianych na stanowisku artyleryjskim za wyjątkiem czynności przy samych działach. Wykluczenie ich z tych ostatnich czynności nie wynika z troski o uchronienie kobiet od pracy na niebezpiecznym stanowisku ponieważ i tak aparaty przez nie obsługiwane znajdują się o 100 lub mniej yardów od działa i stanowią cele w niemniejszym stopniu niż kanonierzy; latem 1942 roku pierwsza członkini A.T.S. padła

Oto członkinie Pomocniczej Służby Terytorjalnej (A.T.S.); służą one w wielkiej liczbie w mieszanych bateriach p. lot. w WBrytanji. Na zdjęciu widać zespół czterech dziewcząt obsługujących miernik wysokości.

na posterunku, trafiona odłamkiem bomby podczas nieprzyjacielskiego ataku lotniczego na jej baterję p. lot. Władze wojskowe uważają jednak, że niektóre czynności przy samej armacie są zbyt ciężkie dla A.T.S., a na niektórych stanowiskach. kanonier musi posiadać broń indywidualną.

Szkolenie A.T.S. dla mieszanych baterji jest tak gruntowne i daleko posunięte, że obecnie, gdy baterje opuszczają ośrodki szkolenia, większość ich stanowią dziewczęta. Niektóre dziewczęta szkolone są w bateriach ciężkiej artylerji p. lot. gdzie używane są największe działa o najwyższym zasięgu. Ośrodki szkoleniowe posiadają specjalne wielkie sale ćwiczebne dla wypatrywaczy, w których znajdują się liczne modele samolotów, przedstawiające wszelkie typy maszyn nieprzyjacielskich i sprzymierzonych. Modele te puszczane są w ruch z właściwą szybkością na tle sztucznego azurowobłękitnego nieba i chmur, a dziewczęta-wypatrywacze, obserwując, je przez zmniejszające szkła muszą stwierdzić typ i narodowość każdej maszyny. Przed ukończeniem tego kursu muszą dokonać conajmniej 25 prawidłowych stwierdzeń na 30 zmieszanych samolotów wszelkiego typu i narodowości. Warto zauważyć, że córka Winstona Churchilla, Mary Churchill, która wstąpiła do A.T.S. przeszło rok temu, otrzymała obecnie nominację oficerską i była już w akcji z nabrzeżną baterją przeciwlotniczą.

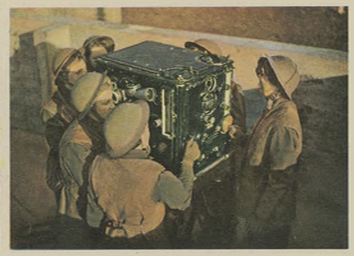
Obsługa motoru wytwarzającego prąd dla stacji podsłuchu radjowego.

Służba podczas krótkiego nalotu dziennego na okręg nadbrzeżny.

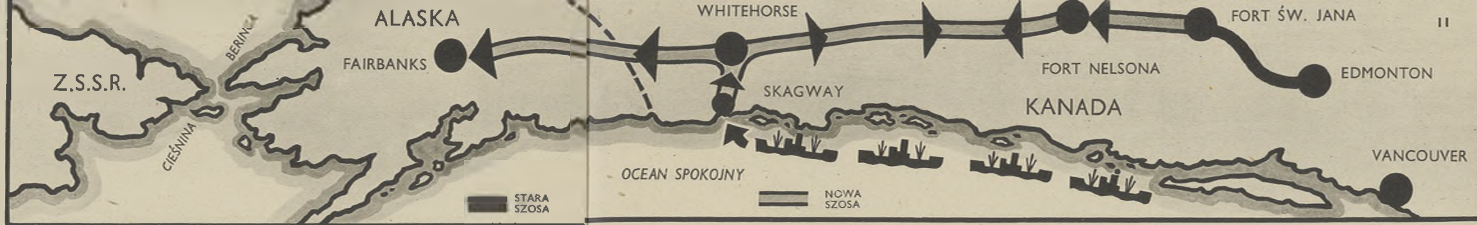
Odczytywanie tarczy miernika wysokości.

Obsługa predyktora, zapewniającego celność ognia przez uwzględnienie wyprzedzenia w strzelaniu p. lot.

Dramatyczna scena z nocnej akcji bojowej; członkinie A.T.S. na stanowiskach w nieznacznej odległości od dział. Dzielą one z obsługą działa niebezpieczeństwa nieprzyjacielskiego nalotu, albowiem narażone są na wszystkie skutki wybuchu bomby w pobliżu działa.

Oto odcinek drogi przecinającej szczyty Gór Skalistych.

WIELKA DROGA STRATEGICZNA DO ALASKI

Budowa nowej szosy wojskortej z Edmonton w Kanadzie do Fairbanks na Alasce została zakończona. Jest to jeden z najbardziej zdumiewających wyczynów w dziejach saperstwa, z którego armja Stanów Zjedn. może być dumna

Szybko zbudowane mosty pontonowe.

PRZESTRZEŃ między Edmonton w Kanadzie a Fairbanks na Alasce była tak trudna do przebycia, że rok temu temu jedynym środkiem komunikacji była tu pionierska droga powietrzna. Noga białego człowieka nie postała na tej ziemi. 40 lat temu podczas wielkiej gorączki złota w Yukon, mala garstka ludzi przebyła jednak tę drogę lądem. Przeprawa trwala dwa lata a na jednego śmiałka, który ją ukończył—dziesięciu zmarlo po drodze. Dziś, po rocznej zaledwie pracy, auto ciężarowe przecina tę drogę.

Wartość, jaką dla Kanady i Stanów Zjedn. posiada—ze względu na przyszłe operacje wojenne — obecność wielkiej siły zbrojnej amerykańskiej na Alasce, w punkcie najbliższym Azji, jest oczywista. Ujawniło się to jeszcze bardziej, gdy Japończycy usiłowali zająć wyspy Aleuckie. 1.600 mil dzieli Edmonton od Fairbanks. Aby uprzytomnić sobie wielkość dzieła, należałoby sobie wyobrazić wybudowanie, w ciągu roku zaledwie. ogromnej szosy przez góry lasy i bagna od Londynu do Sebastopolu w Rosji Sowieckiej.

Pierwszą część roboty wykonali z początkiem ubiegłego roku piloci i fotografowie Korpusu Powietrznego armji Stanów Zjedn., którzy sporządzili pełną mapę fotograficzną całej tej przestrzeni. Po złączeniu tysięcy zdjęć w całość, grupy zwiadowcze lądowały z samolotów dla zbadania trudniejszych odcinków. Samoloty ich, zaopatrzone w narty wodne, wodowaly na jeziorach.

Szosę budowano czterema odcinkami (patrz mapa u góry): 1. od Whitehorse na północ ku Fairbanks; 2. od Whitehorse na południe ku Fortowi Nelsona; 3. z Fortu Nelsona na północ, gdzie spotyka się z 2; i 4. z Fortu Św. Jana na północ ku Fortowi Nelsona. Ludzie i ekwipunek docierali najpierw do Whitehorse. Stąd zaś drogą przez wybrzeże Kolumbji Brytyjskiej do Skagway, skąd parowce przewoziły ich drogami wodnymi wgłąb kraju. Ludzie i ekwipunek z Fortu Św. Jana transportowani byli wąskim i nielicznymi ścieżkami, istniejącymi tylko podczas mrozów a zanikającymi w odwilży.

Ten zdumiewający wyczyn saperski odznacza się wszystkimi niezrównanymi zaletami amerykańskiego budownictwa szosowego. Puszczono w ruch całą maszynerję nowoczesnego budownictwa szosowego, traktory gąsienicowe, "bulldozery" i t.p., które przecinały drogę przez lasy, karczując drzewa, usuwając złomy skalne na bok, aż wszystkie partje robocze zeszły się w jednym punkcie i szosa była ukończona.

Oto szosa na Alasce w początkowej fazie budowy.

Wielka ciężarówka holująca olbrzymą zbiornik, wyładowany z parowca rzecznego.

Obóz roboczy zbudowany naprędce na polance wykarczowanej w lesie.

Wielka platforma, ciągnięta przez traktor gąsienicowy, zjeżdża po ostrym spadzie leśnym na szosie na Alasce.

Dwa zdjęcia kolorowe przedstawiają wielki angielski dwór wiejski, w którym wychowują się dzieci rodziców zabitych podczas nalotów lub służących w wojsku. Dzieci te, ewakuowane z miast pozostają pod opieką ochroniarek.

TROSKA O DZIECI MIEJSKIE NA WSI

Tysiące dzieci brytyjskich wyewakuowano do okręgów wiejskich, bez szkody dla ich wychowania i nauki

W NIESPOKOJNYCH dniach września 1939 roku tysiące małych dzieci wyewakuowano na wieś, gdzie mogły rozwijać się w spokoju i bezpiecznie. Tysiące dzieci wciąż jeszcze przebywa na wsi. Nie oznacza to jednak by ich wychowanie i nauka na tym ucierpiały. Ewakuowano czasem całe szkoły; w tych wypadkach dzieci pozostały w starej szkole, w innnych zaś przeniesiono dzieci do wzorowych szkół wiejskich, w których władze szkolne i rodzice współdziałały, by sprostać wymogom czasu. Ilustracja przedstawia jedną z takich szkół.

W innych dzielnicach kraju przejęto wielkie dwory i przekształcono je na schroniska dla najmłodszych. Dzieci rozłączone z rodzicami wychowują się pod czułą opieką ochroniarek. W wielu wypadkach wojna spowodowała, że warunki życiowe dziecka zmieniły się całkowicie. Dzieci urodzone i wychowane w murach miasta od przeszło trzech lat żyją na wsi, którą pokochały serdecznie. Wiele dzieci podczas wakacji pomagało rolnikom w pracach na roli, wszystkie zaś kontynuowały naukę. Wiele chłopców i dziewcząt składało egzaminy końcowe w szkołach wiejskich zdala od miast rodzinnych.

Autobus odwozi dzieci do domu.

Przerwa "na mleczko" o 11-ej przed południem.

Wzorowa szkoła wiejska w Chipstead, hrabstwo Surrey. Dzieci z okolicy przywożone są autobusem do szkoły. Obiad zjadają w szkole i do domu odstawiane są po południu. Oto nasi milusińscy opuszczają budynek szkolny.

Lekcja najmłodszych.

Starsze dziewczynki pomagają miejscowym rolnikom podczas miesięcy letnich.

Komitet opieki wiejskiej prowadzi kantynę.

Dzieci udają się na nabożeństwo do kościołka wiejskiego.

Matka gotuje w kantynie szkolnej; ojciec jest członkiem Straży Ogniowej.

WĘGIEL JEST PODSTAWĄ WYSIŁKU WOJENNEGO WBRYTANJI

Można zastąpić każdy materjał wojenny za wyjątkiem węgla! WBrytanja, pionierka światowego górnictwa węglowego, posiada w swych złożach zapas na 750 lat

SPOJRZMY na współczesną armję w boju! Działa stalowe, wozy pancerne, czołgi stalowe, amunicja stalowa, hełmy stalowe. Bombardowanie to "grad stali." Fortyfikacje to "pierścień stalowy." Wojna jest jakgdyby problemem stali, a stal jest najważniejszym surowcem wojny. W wytwarzaniu stali węgiel jest czynnikiem najniezbędniejszym. Bez węgla wysiłek wojenny kraju zamarłby, a kraj uległby nieprzyjacielowi.

Węgiel odgrywał zawsze dominującą rolę w życiu każdego narodu. WBrytanja przez długi okres była największym na świecie producentem węgla i kopalniom swoim zawdzięczała ogromy dobrobyt. Żaden węgiel jakością swą nie dorównuje węglowi kopalń walijskich i angielskich. W sąsiedztwie brytyjskich pokładów węglowych znajdują się bogate złoża rudy żelaznej. Ta właśnie bliskość węgla i rudy umożliwiła wynalazek stali przez Anglika Bessemera, którego nazwiskiem określano metal przez niego produkowany. Wynalazek Bessemera uczynił WBrytanję na długie lata największym na świecie producentem stali a dziś jeszcze stal Sheffieldu jest najlepszą stalą produkowaną w jakiejkolwiek hucie stalowej. W warunkach wojennych, gdy transport odgrywa tak znaczną rolę, bliskość brytyjskich kopalń węglowych i głównych ośrodków przemysłowych kraju stanowi poważną korzyść strategiczną. WBrytanja dzięki swemu wczesnemu pionierstwu dzierżyła prym w technice kopalnictwa. Brytyjscy inżynierowie poczukiwani są przez przedsiębiorstwa na całym świecie, a sprzęt kopalniany całego świata produkowany jest według wzorów stworzonych w WBrytanji.

Mamy za sobą głębokie i rozległe badania nad najlepszymi metodani zastosowania węgla zarówno jako źródła ciepła i energji jak i też jako źródła produktów ubocznych. Aczkolwiek oblicza się, że złoża węglowe WBrytanji wynoszą około 200.000 miljonów ton—zapas wystarczajacy na 750 lat—to jednak oszczędne wyzyskiwanie tych zasobów i unikanie marnotrawstwa jest wskazane. Specjalne eksperymenty stwierdzają jakie gatunki węgla nadają się dla poszczególnych celów. W ciągu ostatnich 20 lat ilość węgla potrzebna dla wyprodukowania tonny stali spadła o blisko połowę, podczas gdy nowy typ cegły paleniskowej zredukował zużycie opału o blisko trzy czwarte. Ludność

Na lewo: Górnicy brytyjscy należą do najlepszych na świecie. Górnicy z Walji Płd.,· Durham, Lancashire i Yorkshire przekazują swe umiejętności z pokolenia w pokolenie.

Wielkie elektrownie rozdzielcze zaopatrujące całą WBrytanję pochłaniają miljony ton węgla brytyjskiego. Oto wielkie zapasy węgla jednej z najpotężniejszych londyńskich stacji energji elektrycznej.

WBrytanji wzrosła o 4 miljony od roku 1913 do 1938; zużyto więc więcej ciepła i energji zarówno w przemyśle jak i w domach prywatnych: powstały nowe przemysły a liczba pojazdów mechanicznych podskoczyła z 200.000 do dwuch i pół miljona. Pomimo tego zwiększonego zapotrzebowania opału postęp w metodach zużywania go był tak wielki, że konsumpcja węgla w roku 1938 była niewiele większa niż w roku 1913. W WBrytanji i w Stanach Zjedn. wydatnie też rozwinęło się wytwarzanie produktów ubocznych węgla. Farby, chemikalja lecznicze, materjały plastyczne (te nowoczesne materjały o tysięcznych sposobach zastosowania), materjały włókiennicze i wybuchowe —oto zaledwie kilka z produktów, które nauka odkryła w stanie utajonym w każdym kawałku węgla. Materjały plastyczne—najpowszechniej rozwinięte przetwory smoły węglowej, którą niegdyś uważano za bezużyteczny składnik węgla, odgrywają obecnie doniosłą rolę w produkcji zbrojeniowej. Zbudowano naprzykład olbrzymi bombowiec, który poza motorami i uzbrojeniem jest wyprodukowany całkowicie z materjałów plastycznych. Brak nitów oraz gładki kształt opływowy wpływają na zwiększenie szybkości maszyny, która jest prawdopodobnie zwiastunem dziesiątek tysięcy podobnych bombowców, których masowa produkcja mierzy się jeszcze narazie na tysiące.

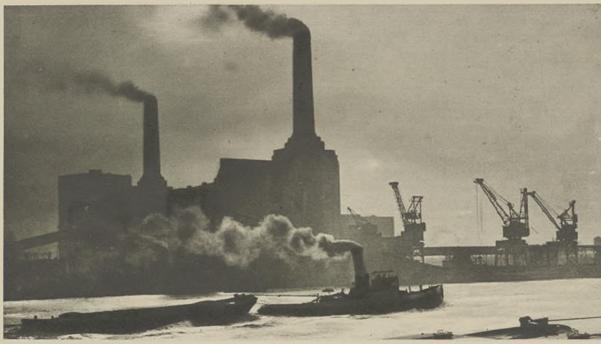
Węgiel—czarne złoto przemysłu jest doniosłym elementem potencjału wojennego. Można używać materjałów zastępczych dla wszystkich innych potrzeb współczesnej wojny. Węgla jednak nic nie zastąpi prócz . . . węgla i jeszcze raz węgla. Narody Zjednoczone posiadają 68 procent światowego wydobycia.

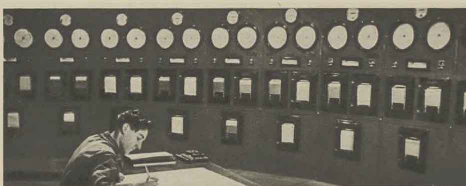
Narody Zjednoczone posiadają największe zapasy węgla. 68% światowych zapasów węgla znajduje się na terytorjach Narodów Zjednoczonych (na lewo)—tylko 32% (na prawo) znajduje się w innych krajach.

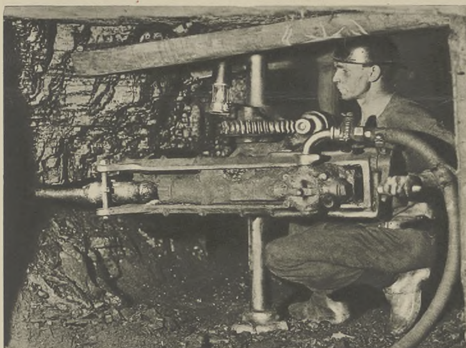
W ciągu czterech tygodni przed 31 października 1942 przeciętna tygodniowa produkcja węgla w kopalniach brytyjskich wynosiła 4.124.500 ton. Wykres powyższy przedstawia wzrost brytyjskiego wydobycia węgla.

Słynna stacja energji elektrycznej w Battersea (u góry), zaopatrująca Londyn i liczne fabryki amunicyjne, jest wielkim konsumentem węgla.

Sprawdzanie ciśnienia w kotłowni olbrzymiej elektrowni brytyjskiej.

Górnicy brytyjscy zaopatrzeni są w najnowocześniejszy sprzęt.

Elektryczny przewóz węgla w szybie.

WOJNA W OBRAZACH

Młodzież odgrywa wybitną rolę w brytyjskim wysiłku wojennym. Oto 13-to letni harcerz odznaczony Srebrnym Krzyżem Harcerskim za dzielność okazaną podczas nalotów.

Tysiące młodych brytyjczyków wstąpiły do Korpusu Przysposobienia Lotniczego przed wcieleniem do R.A.F.

Zaawansowana faza szkolenia wstępnego; pierwszy lot przyszłego lotnika.

15-to-letni marynarz Marynarki Handlowej, [illegible] prawdopodobnie najmłodszy wyszkolony strzelec okrętowy w W. Brytanii.